ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ມາດຕະຖານການປະຕິບັດ ຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ

ສິງຫາ 2019

ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ

ເລກທີ 0146 /ສວປ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 02 AUG 2019

ຂໍ້ຕົກລົງ
ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ

- ອີງຕາມ ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍລະບົບການອອກໃບອະນຸຍາດປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນ ຂອງ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 2016-2025 ສະບັບເລກທີ 2098/ສທ, ລົງວັນທີ 03 ທັນວາ 2015;
- ອີງຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ວ່າດ້ວຍສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ສະບັບເລກທີ 0131/ສທ, ລົງວັນທີ 19 ມັງກອນ 2017;
- ອີງຕາມ ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສະເໜີ ຂອງຄະນະກຳມະການວິຊາຊີບປິ່ນປົວ(ບອດ)ດ້ານທັນຕະກຳ.

ປະທານສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ຕົກລົງ:

ມາດຕາ 1. ເຫັນດີຮັບຮອງເອົາ ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ.

ມາດຕາ 2. ມອບໃຫ້ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ, ຄະນະກຳມະການວິຊາຊີບປິ່ນປົວ(ບອດ)ດ້ານທັນຕະກຳ ເປັນໃຈກາງ ສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເຜີຍແຜ່, ການຝຶກອົບຮົມ ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປສະບັບນີ້ ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 3. ໃຫ້ຫ້ອງການກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກົມປິ່ນປົວ ແລະ ຟື້ນຟູໜ້າທີ່ການ, ກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ, ກົມການສຶກສາສາທາລະນະສຸກ, ບັນດາຄະນະກຳມະການວິຊາຊີບປິ່ນປົວ(ບອດ) ຂອງສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ, ມະຫາວິທະຍາໄລວິທະຍາສາດສຸຂະພາບ, ໂຮງໝໍ, ສູນ, ສະຖາບັນ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈົ່ງພ້ອມກັນປະຕິບັດຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ຕາມໜ້າທີ່ຂອງໃຜລາວ.

ມາດຕາ 4. ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ມີຜົນສັກສິດນຳໃຊ້ ນັບແຕ່ມື້ລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ

<u>ບ່ອນນຳສົ່ງ:</u>

1. ປະທານ ແລະ ຮອງປະທານ ສວປ ທ່ານລະ	01 ສະບັບ
2. ຄະນະກຳມະການວິຊາຊີບປິ່ນປົວດ້ານທັນຕະກຳ ທ່ານລະ	01 ສະບັບ
3. ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ	01 ສະບັບ
4. ຫ້ອງການກະຊວງ, ກົມກອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ບ່ອນລະ	01 ສະບັບ
5. ມວສ, ໂຮງໝໍ, ສູນ ບ່ອນລະ	01 ສະບັບ
6. ສຳເນົາໄວ້	02 ສະບັບ

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ
ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ

ດຣ ບ່ອນເພັກ ດາລາລອຍ

ສາລະບານ

ໜ້າ

ຄຳນຳ:..1

ການບໍລິການປິ່ນປົວໂດຍເອົາຄົນເຈັບເປັນໃຈກາງ:..2

ຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການປິ່ນປົວ:...2

ຂອບເຂດການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດ:...4

ຈັນຍາທຳ, ສັດຊື່ບໍລິສຸດ ແລະ ຄວາມເປັນມືອາຊີບ:...4

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ(ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າບໍລິການ):...8

ການໂຄສະນາເພື່ອສົ່ງເສີມການບໍລິການ:...9

ການສົ່ງຕໍ່ຄົນເຈັບເພື່ອການປຶກສາຫາລື ແລະ ນຳສົ່ງເພື່ອການປິ່ນປົວ:.......................................9

ການມອບວຽກງານ:...10

ການກວດກາຈາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບຂອງການປິ່ນປົວ:...............................10

ຂະບວນການກວດກັ່ນຕອງສຸຂະພາບ, ການຄຸ້ມຄອງຜູ້ປະຕິບັດງານ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດງານທາງທັນຕະກຳ:....11

ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ
(Standard of Practice of General Dentist)

ຄຳນຳ

ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ ແມ່ນໄດ້ພົນລະນາເຖິງຄວາມຄາດຫວັງຂອງສາທາລະນະຊົນ ທີ່ຢາກໃຫ້ທັນຕະແພດທຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນເປັນຜູ້ປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ນຳຄະນະບໍລິຫານງານວິຊາຊີບປິ່ນປົວສະເພາະທັນຕະແພດ/ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວໄປແລ້ວນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດ.

ມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງແນໃສ່ເພື່ອໃຫ້ບັນດາທັນຕະແພດ ຮູ້ເຖິງຄວາມຄາດຫວັງຂອງສາທາລະນະຊົນຈາກທັນຕະແພດອີກດ້ວຍ.

ທັນຕະແພດ ໝາຍເຖິງທັນຕະແພດທົ່ວໄປ ແລະ ທັນຕະແພດຊ່ຽວຊານສາຂາໃດໜຶ່ງ ທີ່ປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວທາງດ້ານທັນຕະກຳ.

ມາດຕະຖານສະບັບນີ້ໄດ້ໃຫ້ລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບຫຼັກການ ແລະ ຄຸນນະທຳ ທີ່ຈະໄດ້ເອົາມາເປັນບ່ອນອີງໃນການປະຕິບັດທີ່ດີທາງດ້ານການແພດ ແລະ ທາງທັນຕະກຳ. ມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວນີ້, ໄດ້ຖືກຮ່າງຂຶ້ນໂດຍຄະນະນັກວິຊາການດ້ານທັນຕະກຳ ຂອງຄະນະບໍລິຫານງານວິຊາຊີບປິ່ນປົວສະເພາະທັນຕະແພດ ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ຊຶ່ງໄດ້ພ້ອມກັນສຶກສາຕາມແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ທາງອົງການອະນາໄມໂລກ ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (World Health Organization WHO/Asian Development Bank ADB) ເລືອກເຟັ້ນມາ, ໂດຍອີງຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດ ໃນບັນດາປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ (Asean Economic Community/AEC) ແລະ ໄດ້ອີງຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານ ຂອງທັນຕະແພດໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີຄວາມກ້າວໜ້າທັນສະໄໝດ້ານທັນຕະກຳໃນໂລກ, ຈາກນັ້ນ ໄດ້ເອົາໄປນຳສະເໜີຢ່າງກ້ວາງຂວາງຕໍ່ບັນດານັກວິຊາການໃນວົງການແພດ ແລະ ວົງການທັນຕະກຳ ເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ເບິ່ງຄວາມແທດເໝາະກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງປະເທດ, ເບິ່ງຄວາມຄົບຖ້ວນ ສົມບູນ ແລະ ອື່ນໆ.

ການຮັບຮູ້ ແລະ ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງທັນຕະແພດທຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວນັ້ນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດຢ່າງເຄັ່ງຄັດ. ການບໍ່ປະຕິບັດໄປຕາມມາດຕະຖານນີ້ ຫລື ປະຕິບັດແຕ່ບໍ່ເປັນປະຈຳ ຫລື ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງສາມາດມີຜົນສະທ້ອນ ຕໍ່ການ ຂຶ້ນທະບຽນວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ແລະ ການໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ອີກດ້ວຍ.

ໃນມາດຕະຖານສະບັບນີ້, ຄຳວ່າ **"ຕ້ອງ"** ແມ່ນໝາຍເຖິງ ມີການກ່ຽວພັນທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫລື ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງອັນຈຳເປັນໃນການປະຕິບັດ, ຄຳວ່າ **"ຄວນ"** ໝາຍຄວາມວ່າ ທັນຕະແພດຈະໄດ້ປະຕິບັດ ດ້ວຍວິຈາລະນະຍານ ເພາະວ່າບາງຫຼັກການກໍບໍ່ອາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນທຸກສະພາບການ ຫລື ທຸກສະຖານະການ.

ມາດຕະຖານການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດສະບັບນີ້ປະກອບດ້ວຍ:

– ການບໍລິການປິ່ນປົວໂດຍເອົາຄົນເຈັບເປັນໃຈກາງ;

– ຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການປິ່ນປົວ;

– ຂອບເຂດການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດ;

- ຈັນຍາທຳ, ສັດຊື່ບໍລິສຸດ ແລະ ຄວາມເປັນມືອາຊີບ;
- ການພົວພັນກັບຄົນເຈັບ;
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ (ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າບໍລິການ);
- ການໂຄສະນາເພື່ອສົ່ງເສີມການບໍລິການ;
- ການສົ່ງຕໍ່ຄົນເຈັບເພື່ອການປຶກສາຫາລື ແລະ ນຳສົ່ງເພື່ອການປິ່ນປົວ;
- ການມອບວຽກງານ;
- ການກວດກາຈາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບຂອງການປິ່ນປົວ;
- ຂະບວນການກວດກັ່ນຕອງສຸຂະພາບ, ຂະບວນການຄຸ້ມຄອງຜູ້ປະຕິບັດງານ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດງານທາງທັນຕະກຳ.

I. ການບໍລິການປິ່ນປົວໂດຍເອົາຄົນເຈັບເປັນໃຈກາງ

ທັນຕະແພດທຸກຄົນຕ້ອງ:

1. ຕິດຕໍ່ສື່ສານກັບຄົນເຈັບໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ;
2. ສະໜອງຂໍ້ມູນອັນຈະແຈ້ງໃຫ້ຄົນເຈັບ ກ່ຽວກັບທາງເລືອກ ຫລື ຮູບແບບວິທີການປິ່ນປົວ, ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ມູນຄ່າໃນການໃຊ້ຈ່າຍ;
3. ປິ່ນປົວຄົນເຈັບດ້ວຍຄວາມເຄົາລົບສິດ ແລະ ໃຫ້ຄວາມນັບຖືຕະຫລອດເວລາ ໂດຍປາສະຈາກອະຄະຕິ;
4. ຖືເອົາຄົນເຈັບເປັນໃຈກາງໃນການບໍລິການປິ່ນປົວ, ເຂົ້າໃຈຄົນເຈັບ ແລະ ດ້ວຍຄວາມຍິນຍອມຈາກຄົນເຈັບກ່ອນການປິ່ນປົວ.

II. ຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການປິ່ນປົວ

1. ດ້ານການປິ່ນປົວ

ທັນຕະແພດທຸກຄົນຕ້ອງ:

1) ໃຫ້ການບໍລິການທີ່ດີ ດ້ວຍການປິ່ນປົວທີ່ປອດໄພ, ມີມາດຕະຖານດ້ານວິຊາຊີບ ໂດຍມີຂໍ້ມູນອ້າງອີງ;
2) ເຂົ້າໃຈ, ນຳໃຊ້ຫຼັກການຈັນຍາບັນ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ວິຊາຊີບຢູ່ສະເໝີ;
3) ຮັບປະກັນວ່າ ສິ່ງທີ່ຕົນກະທຳລົງໄປນັ້ນຍັງຄົງຮັກສາໄວ້ຊຶ່ງຄວາມເຊື່ອ/ເຊື່ອຖື ຂອງຄົນເຈັບ ແລະ ສັງຄົມຕໍ່ວິຊາຊີບທັນຕະກຳ;
4) ສື່ສານຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ເຮັດວຽກຢ່າງມີປະສິດທິຜົນແບບເປັນມິດກັບເພື່ອນຮ່ວມງານ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຄົນເຈັບ;
5) ເຂົ້າໃຈໃນຫຼັກການວິທະຍາສາດ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ທາງຊີວະສາດ, ຊີວະການແພດ, ພຶດຕິກຳ, ວິທີການເຕັກນິກ ແລະ ວິທະຍາສາດທາງດ້ານຄລີນິກໃນການຄຸ້ມຄອງປິ່ນປົວຄົນເຈັບ;
6) ຮູ້ປິ່ນປົວ, ປ້ອງກັນ ແລະ ວາງແຜນປິ່ນປົວຄົນເຈັບໄດ້ຕາມກໍລະນີ;
7) ເຮັດວຽກພາຍໃຕ້ຄວາມຮູ້, ທັກສະ, ຄວາມສາມາດ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດ;
8) ປິ່ນປົວໂດຍນຳໃຊ້ທັກສະ, ປະສົບການຂອງຕົນ ແລະ ສົ່ງຕໍ່ຄົນເຈັບໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ປອດໄພ.

ລາຍການຂອງການບໍລິການປິ່ນປົວລະອຽດດັ່ງນີ້:

- ປະເມີນຄົນເຈັບ ແລະ ເຂົ້າໃຈປະຫວັດພະຍາດຂອງຄົນເຈັບ ຊຶ່ງກວມເອົາທັງປັດໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທາງດ້ານຈິດຕະສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມ;
- ກວດຄົນເຈັບຢ່າງລະອຽດຖີ່ຖ້ວນ ໂດຍລົງເລິກຕໍ່ບັນຫາທີ່ຄົນເຈັບມີຢູ່;
- ໃຫ້ການອະທິບາຍ ແລະ ສັ່ງກວດເພີ່ມ ໃນສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາຂອງຄົນເຈັບທີ່ມີຢູ່;
- ເລືອກເອົາວິທີການປິ່ນປົວ ທີ່ເໝາະສົມ;
- ເຄົາລົບສິດໃນການຕັດສິນໃຈຂອງຄົນເຈັບ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບທັນຕະແພດຜູ້ອື່ນ ເມື່ອມີຄວາມຈຳເປັນ;
- ອຳນວຍຄວາມສະດວກທຸກຢ່າງ ໃຫ້ແກ່ຄົນເຈັບໃນການປິ່ນປົວ.

2. ດ້ານຄຸນນະພາບຂອງທັນຕະແພດ:

ທັນຕະແພດທຸກຄົນທີ່ຢູ່ໃນສະຖານທີ່ປິ່ນປົວ ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ໄດ້ລົງທະບຽນ ແລະ ມີໃບອະນຸຍາດປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ:

1) ຖືກຮັບຮູ້, ໄດ້ຮັບການສອບເສັງຜ່ານ ແລະ ມີໃບອະນຸຍາດປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ຕາມລະບຽບຫຼັກການຂອງສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ວາງອອກ;
2) ຮັບຊາບ ແລະ ຍິນຍອມປະຕິບັດຕາມລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິການປິ່ນປົວສຸຂະພາບປາກ ແລະ ແຂ້ວ ຂອງສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ;
3) ໃຫ້ການຮ່ວມມື, ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ຄົບຖ້ວນ, ຖືກຕ້ອງຕາມທາງການ.

3. ດ້ານການຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາຄວາມເປັນມືອາຊີບ:

ທັນຕະແພດຕ້ອງໄດ້:

1) ພັດທະນາ ແລະ ຮັກສາໄວ້ຊຶ່ງຄວາມຮູ້, ທັກສະ ແລະ ການປະຕິບັດດ້ານຄລີນິກຂອງຕົນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ;
2) ເນື່ອງຈາກວ່າ ວິຊາການດ້ານການແພດ, ວິຊາການດ້ານທັນຕະກຳ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ໄດ້ມີການວິວັດທະນາການໄປເລື້ອຍໆ, ເພື່ອຢາກຮັກສາໄວ້ຊຶ່ງຄວາມຊຳນານງານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຕົນທັນກັບສະພາບການ, ທັນຕະແພດຄວນຕັ້ງໜ້າປະຕິບັດດັ່ງນີ້:
   - ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດ ຂອງຄະນະບໍລິຫານງານວິຊາຊີບປິ່ນປົວສະເພາະທັນຕະແພດ ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ;
   - ເຂົ້າຮ່ວມການສຶກສາດ້ານການແພດແບບຕໍ່ເນື່ອງ (Continuing Medical Education/CME) ແລະ ການພັດທະນາວິຊາຊີບແບບຕໍ່ເນື່ອງ (Continuing Professional Development/CPD) ພ້ອມບັນທຶກຫົວຂໍ້ ແລະ ຊົ່ວໂມງ ຂອງການໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມອົບຮົມ ຮໍ່າຮຽນຕ່າງໆ ເພື່ອເອົາເປັນຂໍ້ມູນ ຫລື ຫຼັກຖານໄວ້ນຳສະເໜີຕໍ່ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ໃນການຕໍ່ອາຍຸໃບອະນຸຍາດປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ເມື່ອມີຄວາມຕ້ອງການ;
   - ເຂົ້າຮ່ວມການພັດທະນາວິຊາຊີບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມທັງເຂົ້າຮ່ວມການປະຕິບັດງານ ແລະ ຂະບວນການປະເມີນຜົນ ເພື່ອພັດທະນາຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາຊີບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ;
   - ປະຕິບັດຕາມບົດແນະນຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ກົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວພັນເຖິງການປະຕິບັດດ້ານການປິ່ນປົວຮັກສາ.

4. **ການຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະ ສະຫວັດດີການ:**

1) ທັນຕະແພດ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະ ສະຫວັດດີພາບຂອງຕົນ ດ້ວຍການປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

– ຖືສຳຄັນການສັກຢາກັນພະຍາດ ໂດຍສະເພາະພະຍາດທີ່ພົບເລື້ອຍ ແລະ ສັກຢາກັນພະຍາດຕິດຕໍ່ທີ່ຮ້າຍແຮງໃນບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ;

– ປຶກສາທ່ານໝໍຜູ້ທີ່ມີຄຸນວຸດທິ ໂດຍບໍ່ຊັກຊ້າ ຖ້າທັນຕະແພດຄິດວ່າຕົນເອງຖືກຕິດເຊື້ອພະຍາດຕິດຕໍ່ທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ໝັ້ນໃຈວ່າ ສະພາບດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄົນເຈັບ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ;

– ພະຍາຍາມຮັກສາຄວາມສົມດຸນ ລະຫວ່າງວຽກງານ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ.

2) ທັນຕະແພດ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ດູແລເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບ ແລະ ສະຫວັດດີພາບຂອງເພື່ອນຮ່ວມງານ ດ້ວຍການປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

– ຊ່ວຍເພື່ອນຮ່ວມງານ ຜູ້ທີ່ມີບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວຮັກສາຢ່າງເໝາະສົມ;

– ປະຕິບັດຕາມບົດແນະນຳ ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ສຳລັບທັນຕະແພດຜູ້ທີ່ມີບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບ;

– ແຈ້ງຕໍ່ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ຖ້າທັນຕະແພດໄດ້ພົບເຫັນທັນຕະແພດຜູ້ອື່ນ ຂາດສະມັດຕະພາບໃນການປະຕິບັດວຽກງານ;

– ແຈ້ງຕໍ່ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ຖ້າທັນຕະແພດເຫັນການປິ່ນປົວ ຂອງທັນຕະແພດຜູ້ອື່ນທີ່ຂາດຄຸນນະພາບ ຫຼື ຂາດມາດຕະຖານວິຊາຊີບ.

5. **ດ້ານສາທາລະນະສຸກ**

ທັນຕະແພດຕ້ອງໄດ້ລາຍງານຕໍ່ກົມກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1) ພະຍາດຕິດຕໍ່ ແລະ ພະຍາດອື່ນ ທີ່ຕ້ອງລາຍງານ (ຕ້ອງແຈ້ງທັນທີທັນໃດເມື່ອພົບ ລວມທັງກໍລະນີທີ່ສົງໃສ);

2) ພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ ອີງຕາມຂໍ້ກຳນົດ ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກວາງອອກ.

III. ຂອບເຂດການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດ

ປະຕິບັດຕາມທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ຕາມທີ່ໄດ້ຝຶກອົບຮົມຕົວຈິງ, ຊຶ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນຂອບເຂດຂອງການປະຕິບັດຂອງທັນຕະແພດ. ຕະຫລອດໄລຍະຂອງການໃຫ້ການບໍລິການທາງການແພດ ແລະ ທັນຕະກຳ, ທັນຕະແພດຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ຕິດໃຫ້ເຫັນ ສຳເນົາວຸດທິບັດ ທີ່ຢັ້ງຢືນເຖິງວິຊາທີ່ໄດ້ຮຽນມາ;
2. ໃຊ້ວຸດທິຂອງຂະແໜງວິຊາ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນນຳສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວເທົ່ານັ້ນ.
   (ລະອຽດເບິ່ງນຳເອກະສານຂອບເຂດການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດ)

IV. ຈັນຍາທຳ, ສັດຊື່ບໍລິສຸດ ແລະ ຄວາມເປັນມືອາຊີບ

1. **ຂອບເຂດດ້ານວິຊາຊີບ**

1) ທັນຕະແພດ ຕ້ອງຍົກສູງຫຼັກການດ້ານຈັນຍາບັນ ແລະ ມາດຕະຖານ ດ້ານການປະພຶດ;

2) ໃນການປະຕິບັດວຽກງານ ຕາມຂອບເຂດວິຊາຊີບຂອງຕົນ, ທັນຕະແພດ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ດັ່ງນີ້:

- ບໍ່ສວຍໃຊ້ຖານະຕຳແໜ່ງຂອງຕົນ ເພື່ອຫາຜົນໂຫຍດຈາກຄົນເຈັບ, ບໍ່ລ່ວງລະເມີດທາງເພດ ຫລື ບໍ່ປະຕິບັດ ໃນສິ່ງທີ່ບໍ່ຄວນ ຫລື ບໍ່ເໝາະສົມກັບຄົນເຈັບ;
- ຄວນມຸ້ງເນັ້ນຕໍ່ການໃຫ້ການບໍລິການທີ່ດີ ດ້ວຍການໃຫ້ການປິ່ນປົວ ແລະ ຄຳແນະນຳທີ່ເຂົ້າກັບບັນຫາ ຫລື ມະຕິພະຍາດຂອງຄົນເຈັບ ໂດຍມີຂໍ້ມູນອ້າງອີງທີ່ຊັດເຈນ.

2. **ການລາຍງານທາງການແພດ ແລະ ທັນຕະກຳ**

ທັນຕະແພດ ເມື່ອໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ຈາກການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ເຊັນເອກະສານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໃບຢັ້ງຢືນການຕາຍ, ໃບຢັ້ງຢືນພະຍາດ ໂດຍຖືວ່າລາຍເຊັນນັ້ນ ໄດ້ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມຈິງ. ເພື່ອຈະຮັກສາ ຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈດັ່ງກ່າວ ທັນຕະແພດຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

1) ຕ້ອງກວດຄືນຂໍ້ມູນຕ່າງໆກ່ອນເຊັນເອກະສານ ແລະ ເຊັນເອກະສານທີ່ຖືກຕ້ອງຊັດເຈນເທົ່ານັ້ນ;
2) ຖ້າຫາກຖືກຮ້ອງຂໍໃຫ້ສະໜອງຫລັກຖານ ຫລື ໃຫ້ເປັນພະຍານໃນຄະດີ ຫລື ການສອບສວນທີ່ເປັນທາງການ ຕ້ອງສັດຊື່ ທັງໃນວາຈາ ແລະ ລາຍລັກອັກສອນ, ແລະ ຮັບປະກັນການນຳສະເໜີ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຕົນເອງ;
3) ບໍ່ຄວນອອກໃບຢັ້ງຢືນພະຍາດ ໃນເມື່ອບໍ່ມີຫລັກຖານພຽງພໍວ່າມີຄວາມພິການ.

3. **ການຈັດການດ້ານການເງິນ ແລະ ການຄ້າ , ທັນຕະແພດ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ດັ່ງນີ້:**

1) ເປັນຄົນສັດຊື່ ແລະ ໂປ່ງໃສ ໃນທຸກການຈັດແຈງເລື່ອງການເງິນກັບຄົນເຈັບ ແລະ ບ່ອນທີ່ຄົນເຈັບມີຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານການເງິນ;
2) ຫລີກເວັ້ນການຊຸກຍູ້ຄົນເຈັບໃນການໃຫ້ເງິນ, ການກູ້ຢືມເງິນ ແລະ ໃຫ້ຂອງຂວັນ, ໃຫ້ຢືມ ແລະ ຮັບເງິນ ຫລື ຂອງຂວັນທີ່ເປັນປະໂຫຍດທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມຕໍ່ຕົນເອງ ຊຶ່ງລວມທັງການມີສ່ວນໃນການກູ້ຢືມ ຫລື ການລົງທຶນກັບຄົນເຈັບ.
3) ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສະດວກແກ່ຄົນເຈັບ ໃນການເຂົ້າເຖິງເວດຊະພັນ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ, ເວດຊະພັນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສາມາດບໍລິໂພກ, ເຄື່ອງມື/ອຸປະກອນການແພດ ແລະ ທັນຕະກຳ ຫລື ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າດ້ານການແພດສຳລັບການບົ່ງມະຕິ, ປິ່ນປົວ, ບັນເທົາ ຫລື ປ້ອງກັນພະຍາດ ລວມທັງຄວາມຜິດປົກກະຕິ ຫລື ການບາດເຈັບຂອງຄົນເຈັບ.

4. **ການຂັດແຍ້ງດ້ານຜົນປະໂຫຍດ**

1) ທັນຕະແພດ ຄວນຫລີກລ້ຽງການຂັດແຍ້ງດ້ານຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ. ຄວາມຂັດແຍ້ງດັ່ງກ່າວອາດເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອທັນຕະແພດຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈໃນການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ, ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ມີທັງຜົນປະໂຫຍດດ້ານການເງິນ, ດ້ານວິຊາຊີບ ຫລື ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ ຫລື ມີການກ່ຽວພັນກັບບຸກຄົນທີ 3 ຊຶ່ງທັງໝົດອາດສົ່ງຜົນຕໍ່ການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ;
2) ທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:
   - ປະຕິບັດຕົນເພື່ອຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຂອງຄົນເຈັບ ໃນເວລາໃຫ້ການປິ່ນປົວ, ໃຫ້ການປົວລະບັດຄົນເຈັບ ແລະ ໃນເວລານຳສົ່ງຄົນເຈັບ;

- ມີສະຕິສູງຕໍ່ຄວາມຂັດແຍ້ງທາງຜົນປະໂຫຍດທີ່ພົວພັນເຖິງການສັ່ງຢາ, ການສັ່ງກວດເພື່ອບົ່ງມະຕິ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທາງການແພດ;
- ຫລີກລ້ຽງການຮັບເອົາສິ່ງຈູງໃຈ, ຂອງຂວັນ, ການຕ້ອນຮັບ ຊຶ່ງອາດມີຜົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງທິດທາງໃນການສັ່ງຢາ, ການປິ່ນປົວ ຫລື ການນຳສົ່ງຄົນເຈັບ.

5. **ການສັ່ງຢາ, ທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:**
   1) ປະຕິບັດຕາມຄູ່ມືແນະນຳໃນການໃຊ້ຢາ;
   2) ສັ່ງຢາປິ່ນປົວທີ່ປອດໄພ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍອີງໃສ່ຫລັກຖານດ້ານວິທະຍາສາດທີ່ມີຢູ່;
   3) ຮັບປະກັນການສັ່ງຢາ ທີ່ເຮັດໃຫ້ເພສັຊກອນ ສາມາດຈ່າຍຢາສາມັນ ທີ່ມີປະສິດທິພາບເທົ່າທຽມກັນກັບຢາທີ່ມີຍີ່ຫໍ້ ແຕ່ລາຄາຖືກກວ່າ.

6. **ການສັ່ງຢາປິ່ນປົວຕົນເອງ, ປິ່ນປົວສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ແລະ ພີ່ນ້ອງໃກ້ຊິດ**
   1) ທັນຕະແພດ ບໍ່ຄວນເປັນຜູ່ປິ່ນປົວຕົ້ນຕໍ ຫລື ເປັນຜູ່ປິ່ນປົວປະຈຳຄົນໃນຄອບຄົວຂອງຕົນເອງ ເພາະໃນເວລານັ້ນ ຄວາມເປັນມືອາຊີບອາດຫລຸດລົງ, ຍົກເວັ້ນກໍລະນີການປິ່ນປົວແບບປະຈຳວັນ, ໄລຍະສັ້ນ, ກໍລະນີສຸກເສີນທີ່ເບົາບາງ ຫລື ຢູ່ໃນສະພາບໂດດດ່ຽວ;
   2) ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ ຫລື ໃນສະພາບໂດດດ່ຽວບ່ອນບໍ່ມີທັນຕະແພດທີ່ມີວຸດທິພຽງພໍ ທັນຕະແພດສາມາດປິ່ນປົວຕົນເອງ ຫລື ຄົນໃນຄອບຄົວໄດ້ ຈົນກວ່າຈະມີທັນຕະແພດຜູ່ອື່ນມາຊ່ວຍ;
   3) ຈະເປັນການບໍ່ເໝາະສົມສຳລັບທັນຕະແພດ ທີ່ຈະຂຽນໃບສັ່ງຢາໃນບັນຊີຢາຄວບຄຸມໃຫ້ແກ່ຕົນເອງ ຫລື ຄົນໃນຄອບຄົວ ຍົກເວັ້ນກໍລະນີສຸກເສີນ.

7. **ການຄົ້ນຄ້ວາ**

ທັນຕະແພດ ສາມາດເຮັດການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບມະນຸດໄດ້ ເພື່ອປັບປຸງການປິ່ນປົວ ແລະ ຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຊຸມຊົນ. ເມື່ອເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ, ທັນຕະແພດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມບົດແນະນຳ ກ່ຽວກັບຈັນຍາທຳໃນການຄົ້ນຄວ້າ; ໃນເວລາເຮັດການຄົ້ນຄວ້າທັນຕະແພດຄວນ:

   1) ປະຕິບັດຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມດ້ວຍຄວາມເຄົາລົບ;
   2) ປະຕິບັດຕົນດ້ວຍຄວາມສັດຊື່ບໍລິສຸດ ແລະ ມີສິນທຳ;
   3) ການເຂົ້າຮ່ວມຕ້ອງເປັນໄປດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ແລະ ອີງຕາມການຍິນຍອມຫລັງຈາກໄດ້ຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນແລ້ວ;
   4) ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ແຈ້ງທັນທີຕໍ່ທາງການກ່ຽວກັບເຫດການ ຫລື ຜົນຮ້າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ;
   5) ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຖອນໂຕອອກຈາກການຄົ້ນຄົ້ວາໄດ້ທຸກເວລາ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງຖາມເຖິງເຫດຜົນ;
   6) ຮັກສາຄວາມລັບຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ;
   7) ປະຕິບັດຕາມບົດແນະນຳກ່ຽວກັບການຕີພິມຜົນການຄົ້ນຄວ້າ, ລິຂະສິດຜູ້ແຕ່ງ ແລະ ການທົບທວນຄືນຂອງໝູ່ຄະນະດ້ວຍກັນ.

V. ການພົວພັນກັບຄົນເຈັບ

1. **ການຮັກສາຄວາມລັບຂອງຄົນເຈັບ**

   1) ທັນຕະແພດ ຕ້ອງຮັກສາຄວາມລັບ ເຖິງແມ່ນວ່າຄົນເຈັບເສຍຊີວິດແລ້ວກໍຕາມ, ເວັ້ນເສຍແຕ່ຖືກຮຽກຮ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ ແລະ ຕາມຄວາມຍິນຍອມຂອງຄົນເຈັບ;

   2) ທັນຕະແພດ ບໍ່ຕ້ອງເປີດເຜີຍຄວາມລັບຂອງຄົນເຈັບໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃດໝົດ ແມ່ນແຕ່ຄູ່ສົມລົດ, ລູກຂອງຄົນເຈັບເອງ, ພີ່ນ້ອງຮ່ວມອຸທອນ, ຄົນໃນຄອບຄົວດຽວກັນ ຫລື ບຸກຄົນອື່ນ ໂດຍປາສະຈາກຄວາມຍິນຍອມຂອງຄົນເຈັບ;

   3) ຜູ້ທີ່ບໍ່ທັນບັນລຸນິຕິພາວະ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄຳເຫັນດີຈາກຜູ້ປົກຄອງ ຫລື ບຸກຄົນທີ່ມີອຳນາດຕາມກົດໝາຍເພື່ອຕັດສິນໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງລາຍງານ.

2. **ການເປີດເຜີຍບົດບັນທຶກຄົນເຈັບ, ທັນຕະແພດມີໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້ :**

   1) ມີໜ້າທີ່ຮັກສາບົດບັນທຶກຄົນເຈັບໄວ້ໃຫ້ດີ ແລະ ທັນກັບສະພາບຢູ່ສະເໝີ;

   2) ຄວນບັນທຶກຜົນການກວດຄົນເຈັບແຕ່ລະຄັ້ງ ໃສ່ແບບຟອມມາດຕະຖານ. ບົດບັນທຶກດັ່ງກ່າວເປັນເອກະສານລັບ ທີ່ໃຫ້ຮູ້ໄດ້ສະເພາະຄົນເຈັບ ແລະ ທັນຕະແພດເທົ່ານັ້ນ ແລະ ບໍ່ຄວນເປີດເຜີຍຕໍ່ບຸກຄົນທີ 3 ກ່ອນໄດ້ຮັບການຍິນຍອມທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນຈາກຄົນເຈັບ, ຍົກເວັ້ນກໍລະນີຖືກຮຽກຮ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫລື ເພື່ອຮັກສາສະຫວັດດີພາບຂອງບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນ;

   3) ຖ້າຄົນເຈັບຮ້ອງຂໍບົດບັນທຶກທາງການແພດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ທັນຕະແພດຕ້ອງອອກບົດສຳເນົາໃຫ້ຄົນເຈັບ ຫລື ທັນຕະແພດຜູ້ອື່ນ ຫລື ທະນາຍຄວາມ ຫລື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ຖືກລະບຸຈາກຄົນເຈັບ.

3. **ການຍິນຍອມ**

   1) ກ່ອນຈະປະຕິບັດຫັດຖະການຕ່າງໆ ທັນຕະແພດຕ້ອງໄດ້ຮັບຄຳຍິນຍອມຈາກຄົນເຈັບ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍຂໍ້ມູນຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອໃຫ້ຄົນເຈັບເຂົ້າໃຈແຈ້ງ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນທັນຕະແພດຕ້ອງແຈ້ງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຜົນປະໂຫຍດຂອງຫັດຖະການດັ່ງກ່າວ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

   2) ທັນຕະແພດ ຄວນໃຫ້ໂອກາດແກ່ຄົນເຈັບໃນການຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນຢ່າງຈະແຈ້ງກ່ອນຈະລົງມືປິ່ນປົວ;

   3) ທັນຕະແພດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມຍິນຍອມທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກ່ອນຈະປະຕິບັດຫັດຖະການດ້ານສັນລະຍະສາດ ຫລື ຫັດຖະການໃດໜຶ່ງທີ່ກະທຳພາຍໃຕ້ການວາງຢາສະ ຫລັບ;

   4) ຖ້າຄົນເຈັບບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ໃຫ້ຄວາມຍິນຍອມໄດ້, ທັນຕະແພດຕ້ອງພະຍາຍາມ ຕິດຕໍ່ຫາຜູ້ປົກຄອງ ຫລື ບຸກຄົນທີ່ມີອຳນາດຕາມກົດໝາຍ ໃນການເປັນຕົວແທນໃຫ້ຄຳຍິນຍອມ, ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບຄຳຍິນຍອມ, ທັນຕະແພດຕ້ອງໃຫ້ການປິ່ນປົວໂລດຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອຊ່ວຍຊີວິດ ຫລື ເພື່ອຫລີກເວັ້ນການຊຸດໜັກລົງຂອງສຸຂະພາບ.

4. **ການຈັດການກ່ຽວກັບການຮ້ອງທຸກ**

   1) ທັນຕະແພດ ຄວນຮັບຮູ້ສິດທິຂອງຄົນເຈັບ ໃນການຮ້ອງທຸກເຖິງຄະນະບໍລິຫານງານຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວສະເພາະທັນຕະແພດ ຂອງສະພາຄຸ້ມຄອງຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຄົນເຈັບແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຖ້າເປັນໄປໄດ້;

2) ຄົນເຈັບມີສິດທີ່ຈະຮ້ອງທຸກກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວຖ້າບໍ່ພໍໃຈ, ທັນຕະແພດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແຕ່ຮັບປະກັນການຮ້ອງທຸກນັ້ນ ຈະບໍ່ມີຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການປິ່ນປົວ.

5. ການປິ່ນປົວບົວລະບັດໄລຍະສຸດທ້າຍຂອງຊີວິດ

1) ທັນຕະແພດ ມີບົດບາດໃນການອະທິບາຍເພື່ອຊ່ວຍຈັດການກັບຄວາມເປັນຈິງກ່ຽວກັບຄວາມຕາຍ, ໃນການປິ່ນປົວບົວລະບັດໄລຍະສຸດທ້າຍຂອງຊີວິດ, ທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ຕອບສະໜອງ ຫລື ຈັດການຢ່າງເໝາະສົມກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວແບບປະຄັບປະຄອງ;
- ອະທິບາຍໃຫ້ຄົນເຈັບ ຫລື ຍາດພີ່ນ້ອງ ຮູ້ເຖິງຂີດຈຳກັດດ້ານການແພດໃນການຈະຍືດຊີວິດ;
- ຮັບຮູ້ວ່າ ການຍືດຊີວິດອາດບໍ່ເປັນປະໂຫຍດແກ່ຄົນເຈັບ ແລະ ອາດຫລຸດຜ່ອນຄຸນນະພາບຊີວິດ;
- ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຄົນເຈັບຂຽນເອກະສານລ່ວງໜ້າ ສະແດງເຈດຈຳນົງກ່ຽວກັບ ການປິ່ນປົວບົວລະບັດໃນບັ້ນທ້າຍຂອງຊີວິດ.

2) ທັນຕະແພດ ບໍ່ມີສິດທີ່ຈະຈົບຊີວິດຂອງຄົນເຈັບ, ໃນຂະນະດຽວກັນກໍ່ບໍ່ມີໜ້າທີ່ຈະຍືດຊີວິດ ບໍ່ວ່າກໍລະນີໃດກໍຕາມ, ທັນຕະແພດຄວນປຶກສາຫາລືກັບເພື່ອນຮ່ວມງານ ເມື່ອມີຄວາມເຫັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບການຍືດຊີວິດ ຫລື ການສືບຕໍ່ປິ່ນປົວ. ທັນຕະແພດມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍບັນເທົາສະພາບວິກິດການຂອງພະຍາດຕ່າງໆ, ສື່ສານກັບຄົນເຈັບ ແລະ ຄອບຄົວ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈວ່າ ມີຜົນການປິ່ນປົວແບບໃດບໍ ທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ.

VI. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ (ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າປິ່ນປົວ, ຄ່າບໍລິການ)

1. ການໃຫ້ຄຳແນະນຳລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ

1) ຄົນເຈັບມີສິດທີ່ຈະຮູ້ວ່າ ການບໍລິການທາງການແພດ ແລະ ທັນຕະກຳແຕ່ລະຢ່າງນັ້ນ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເທົ່າໃດ, ພວກເຂົາເຈົ້າຕ້ອງຮູ້ລ່ວງໜ້າກ່ອນຈະຮັບການປິ່ນປົວໃດໜຶ່ງ, ທັນຕະແພດຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຄົນເຈັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆກ່ອນຈະຮັບຄຳຍິນຍອມໃນການປິ່ນປົວ;

2) ທັນຕະແພດ ຄວນແຈ້ງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳຫລັບການບໍລິການທີ່ບໍ່ແມ່ນດ້ານຄລີນິກ (ເຊັ່ນຄ່າອັດເອກະສານກ່ຽວກັບການບັນທຶກທາງການແພດ) ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຄົນເຈັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ກ່ອນຈະໃຫ້ການບໍລິການປິ່ນປົວທີ່ບໍ່ມີປະກັນໄພ ຫລື ປະກັນສັງຄົມ;

3) ຢູ່ຫ້ອງກວດພະຍາດ ທັນຕະແພດຄວນຕິດລາຍການຫັດຖະການຕ່າງໆ ແລະ ລາຄາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ.

2. ຕາຕະລາງ ແລະ ນິຕິກຳກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ

1) ທັນຕະແພດ ຕ້ອງຮູ້ຈັກກ່ຽວກັບຕາຕະລາງ ແລະ ນິຕິກຳກ່ຽວກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຢູ່ໃນພະແນກ ແລະ ຫ້ອງກວດພະຍາດຂອງຕົນ, ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີຕະລາງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ທັນຕະແພດຄວນເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ ຫລື ແລ້ວແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ , ທັນຕະແພດຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ສົ່ງເອກະສານ ເພື່ອຮຽກເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈາກບໍລິສັດປະກັນໄພ ຫລື ປະກັນສັງຄົມ ໃນນາມຂອງຄົນເຈັບທີ່ມີປະກັນໄພ ແລະ ເກັບເງິນຕາມຕາຕະລາງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບ ຂອງການຮຽກເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈາກບໍລິສັດປະກັນໄພ ແລະ/ຫລື ປະກັນສັງຄົມ ແລະ ໃຊ້ລະຫັດຢ່າງຖືກຕ້ອງສຳລັບການບົ່ງມະຕິ ແລະ ລະຫັດຂອງຫັດຖະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

- ຫ້າມສົ່ງເອກະສານເກັບເງິນຫລາຍເທື່ອ ຫລື ຂຽນໃບເກັບເງິນສອງຄັ້ງ ໃນຫັດຖະການອັນດຽວກັນ;
- ຫ້າມເກັບເງິນ ຫລື ເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍກຳນົດ;
- ເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງການແພດ ແລະ ທັນຕະກຳ ທີ່ບໍ່ມີປະກັນໄພ ຫລື ປະກັນສັງຄົມ.

2) ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ ຖ້າຫາກວ່າຄົນເຈັບບໍ່ມີປະກັນໄພ ແລະ/ຫລື ປະກັນສັງຄົມ ທັນຕະແພດຕ້ອງໃຫ້ການບໍລິການປິ່ນປົວໂດຍບໍ່ຫລຸດຜ່ອນຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການທາງການແພດ ແລະ ທັນຕະກຳ.

VII. ການໂຄສະນາເພື່ອສົ່ງເສີມການບໍລິການ

ທັນຕະແພດຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ເນື້ອໃນໂຄສະນາກ່ຽວກັບການບໍລິການຂອງຕົນເອງ, ໃນການໂຄສະນາທັນຕະແພດຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ໂຄສະນາຕາມຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກວດສອບໄດ້ກ່ຽວກັບການບໍລິການທາງການແພດ ແລະ ທາງທັນຕະກຳ, ຂອບເຂດການປະຕິບັດງານ ແລະ ປະກາສະນີຍະບັດ;
- ຫລີກເວັ້ນການໃຊ້ ຫລື ການໂຄສະນາສົ່ງເສີມການປິ່ນປົວ ຫລື ຫັດຖະການທີ່ບໍ່ມີຫລັກຖານອ້າງອີງ ແລະ ການປິ່ນປົວທີ່ຍັງຢູ່ໃນໄລຍະຄົ້ນຄວ້າ;
- ໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ທ່ຽງຕົງ ໂດຍບໍ່ສົມທຽບການບໍລິການຂອງຕົນກັບທັນຕະແພດຜູ້ອື່ນ;
- ຫລີກເວັ້ນການໂຄສະນາທີ່ຮັບປະກັນວ່າຈະຫາຍຂາດ, ຍົກຄວາມຄາດຫວັງທີ່ບໍ່ອາດເປັນຈິງ ຫລື ການກ່າວອວດອ້າງສັບພະຄຸນຂອງສິນຄ້າ ຫລື ການບໍລິການໃດໜຶ່ງ.

VIII. ການສົ່ງຕໍ່ຄົນເຈັບເພື່ອ ການປຶກສາຫາລື ແລະ ນຳສົ່ງເພື່ອການປິ່ນປົວ

1. ທັນຕະແພດ ຄວນສ້າງການພົວພັນທີ່ມີຄວາມນັບຖືຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງເພື່ອນຮ່ວມງານ, ພະຍາບານ ແລະ ນັກວິຊາຊີບດ້ານສຸຂະພາບອື່ນໆ. ເມື່ອເຮັດວຽກໃນຖານະເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງໜ່ວຍງານ ຫລື ໃນກໍລະນີສົມທົບກັບເພື່ອນຮ່ວມງານທາງການແພດ ທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:
   1) ສື່ສານກັບເພື່ອນຮ່ວມງານ ກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວຄົນເຈັບຢ່າງຈະແຈ້ງ, ທັນການ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໃນແບບທີ່ນັບຖືກັນ;
   2) ຫລີກເວັ້ນການຂົ່ມເຫັງ, ການລ່ວງລະເມີດ ຫລື ການຈຳແນກຕໍ່ເພື່ອນຮ່ວມງານ;
   3) ບັນທຶກໃສ່ເອກະສານຢ່າງຄົບຖ້ວນ ກ່ຽວກັບການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ ແລະ ໃຊ້ຂໍ້ມູນນີ້ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການສົ່ງຕໍ່ຄົນເຈັບ ເພື່ອການປິ່ນປົວຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
2. ທັນຕະແພດຕ້ອງສົ່ງຕໍ່ ຫລື ນຳສົ່ງຄົນເຈັບຫາທັນຕະແພດຜູ້ອື່ນ ຫລື ນັກວິຊາຊີບດ້ານສຸຂະພາບອື່ນ ເມື່ອມີຄວາມຈຳເປັນ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນໃນກໍລະນີທີ່ໄລຍະເວລາຂອງການປິ່ນປົວທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ແລ້ວ. ໃນເວລາທີ່ສົ່ງຄົນເຈັບເພື່ອການປິ່ນປົວເພີ່ມເຕີມ, ທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:
   1) ຮູ້ຈັກຂໍ້ຈຳກັດຂອງຕົນເອງ ແລະຮັບຮູ້ ຄວາມຊ່ຽວຊານສະເພາະຂອງເພື່ອນຮ່ວມງານທີ່ຈະສາມາດຊ່ວຍໄດ້;
   2) ກຳໄດ້ວຸດທິ, ປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງທັນຕະແພດ ຜູ້ທີ່ເຮົາສົ່ງຄົນເຈັບໃຫ້;

3) ອະທິບາຍໃຫ້ຄົນເຈັບກ່ຽວກັບເຫດຜົນຂອງການສົ່ງຕໍ່ ຫລື ການນໍາສົ່ງ;
4) ຕົກລົງກັບຄົນເຈັບ ກ່ຽວກັບການເລືອກທັນຕະແພດທີ່ປຶກສາ ຫລື ທັນຕະແພດທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບຫລັກໃນການປິ່ນປົວ;
5) ບັນທຶກໃສ່ເອກະສານຂອງຄົນເຈັບຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກ່ຽວກັບຄວາມບໍ່ເຫັນດີຂອງຄົນເຈັບໃນການປຶກສາດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ;
6) ແຈ້ງໃຫ້ທັນຕະແພດທີ່ຈະຮັບຄົນເຈັບ ໃຫ້ຮູ້ກ່ຽວກັບປະຫວັດພະຍາດຂອງຄົນເຈັບ, ຜົນຂອງການກວດເພີ່ມ ແລະ ສະພາບການເຈັບເປັນໃນປັດຈຸບັນຂອງຄົນເຈັບ.

3. ທັນຕະແພດຊ່ຽວຊານຄວນໄດ້ຮັບເອກະສານນໍາສົ່ງຈາກທັນຕະແພດທົ່ວໄປ ເພື່ອຈະໃຫ້ການປິ່ນປົວແກ່ຄົນເຈັບ;
4. ທັນຕະແພດຊ່ຽວຊານ ຄວນແຈ້ງຄືນໃຫ້ທັນຕະແພດທີ່ສົ່ງຄົນເຈັບມານັ້ນ ໃຫ້ຮັບຊາບກ່ຽວກັບຜົນການປິ່ນປົວຂອງຕົນ ໂດຍຂຽນເປັນບົດລາຍງານການປິ່ນປົວດັ່ງກ່າວ. ໃນເມື່ອທັນຕະແພດທົ່ວໄປບໍ່ຢູ່ ທັນຕະແພດຊ່ຽວຊານມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການໃຫ້ ແລະ ການຈັດແຈງທຸກການບົວລະບັດທີ່ຈໍາເປັນຫລັງການປິ່ນປົວ.

IX. ການມອບວຽກງານ

1. ເມື່ອພັກການ (ວັນພັກ/ຂາດວຽກຍ້ອນການເຈັບເປັນ/ໄປຝຶກອົບຮົມ/ໄປປະຊຸມ), ທັນຕະແພດ ຄວນມີການຈັດການທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ ການມອບວຽກຄວນຂຽນລາຍລະອຽດຂອງໜ້າວຽກທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດຕໍ່ຄົນເຈັບ, ເພື່ອໃຫ້ການມອບວຽກມີປະສິດທິພາບນັ້ນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ເພື່ອນຮ່ວມງານຢ່າງຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນເຈັບ, ໃນເມື່ອມອບວຽກທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:
   1) ຮັບປະກັນວ່າບຸກຄົນທີ່ຖືກມອບວຽກໃຫ້ນັ້ນມີວຸດທິການສຶກສາ, ຄວາມຮູ້, ທັກສະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເພື່ອຈະໃຫ້ການປິ່ນປົວໄດ້ຕາມທີ່ຕ້ອງການ;
   2) ພົວພັນຕື່ມກັບທັນຕະແພດຜູ້ທີ່ມາແທນນັ້ນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດວຽກຂອງລາວ ແລະການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ.
2. ຈະບໍ່ຮັບຜິດຊອບ ຫລື ໃຫ້ຄໍາຊີ້ແຈງກ່ຽວກັບການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການກະທໍາຂອງທັນຕະແພດທີ່ມາເຮັດວຽກແທນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ທັນຕະແພດປະຈໍາຄົນເຈັບຍັງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງຄົນເຈັບຕໍ່ໄປຢູ່ ແລະ ສາມາດຊີ້ແຈງໄດ້ເຖິງການຕັດສິນໃຈ ໃນການມອບວຽກດັ່ງນີ້.

X. ການກວດກາຈາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບຂອງການປິ່ນປົວ

ເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບຂອງການປິ່ນປົວ ມີຄວາມຈໍາເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ທັນຕະແພດທຸກຄົນຕ້ອງ:

1. ໄດ້ຮັບການກວດກາ, ການປະເມີນຜົນການປະຕິບັດງານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການປິ່ນປົວຈາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ;
2. ມີການປະເມີນຕົນເອງ ມີຄວາມຄິດຢ່າງສ້າງສັນ ແລະ ຮຽນຮູ້ດ້ວຍຕົນເອງເພື່ອຮັກສາໄວ້ເຊິ່ງຄວາມສາມາດ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໃນການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ;

3. ໃຫ້ການປິ່ນປົວທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ເຫດຜົນ ຫລື ຫຼັກຖານທີ່ມີຢູ່ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຂອງຄະນະບໍລິຫານງານວິຊາຊີບປິ່ນປົວສະເພາະທັນຕະແພດ ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ;
4. ພັດທະນາຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ທັກສະທາງດ້ານວິຊາຊີບຂອງຕົນເອງຕະຫລອດຊີວິດ.

XI. ຂະບວນການກວດກັ່ນຕອງສຸຂະພາບ, ການຄຸ້ມຄອງຜູ່ປະຕິບັດງານ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດງານທາງທັນຕະກຳ

ທັນຕະແພດຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

1. ມີສຸຂະພາບສົມບູນດີ ປາສະຈາກພະຍາດຕິດຕໍ່ ແລະ ຊຳເຮື້ອ;
2. ກວດສຸຂະພາບປະຈຳທຸກໆປີ ແລະ ສັກຢາກັນພະຍາດ;
3. ປ້ອງກັນຄົນເຈັບ, ເພື່ອນມິດ, ຍາດພີ່ນ້ອງ ໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ ຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກສຸຂະພາບ ແລະ ຈາກການປະຕິບັດງານຂອງທັນຕະແພດ;
4. ຢຸດຕິການບົ່ງມະຕິໃຫ້ຕົນເອງ, ການປະເມີນສຸຂະພາບຕົນເອງ ແລະ ໃຫ້ຢາແກ່ຕົນເອງ;
5. ຮ້ອງຂໍການຊ່ວຍເຫລືອທັນທີ, ແຈ້ງໃຫ້ອົງການທີ່ຕົນສັງກັດ ຖ້າມີຄວາມຜິດປົກກະຕິ ຫລື ຄວາມພິການເກີດຂຶ້ນແກ່ຕົນເອງ ທີ່ເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ວຽກງານ (ລວມທັງຕິດສິ່ງມຶນເມົາ ຫລື ເສບຕິດ);
6. ໃຊ້ວິທີການກະທຳ ຫລື ການປິ່ນປົວທີ່ເໝາະສົມໃນເມື່ອສົງໃສວ່າ ຄົນເຈັບທີ່ເປັນເດັກນ້ອຍຕິດສິ່ງເສບຕິດ ຫລື ເດັກທີ່ຂາດການດູແລ;
7. ມີສະຖານທີ່ ທີ່ເໝາະສົມແກ່ການປະກອບວິຊາຊີບປິ່ນປົວ ແລະ ມີຄວາມປອດໄພ (ປອດໄພຈາກກຳມັນຖະພາບລັງສີ, ເຄມີ...), ຮັບການຈັດການແກ້ໄຂໃນກໍລະນີສຸກເສີນໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ປິ່ນປົວຄົນເຈັບໃນສະຖານທີ່ເຮັດວຽກທີ່ສະອາດ, ສະພາບແວດລ້ອມດີ ແລະ ປອດໄພ;
8. ປະຕິບັດຕາມປຶ້ມຄູ່ມືກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຈາກກຳມັນຖະພາບລັງສີ ແລະ ການຄວບຄຸມການແຜ່ເຊື້ອ;
9. ຮັກສາເອກະສານໃຫ້ເປັນລະບຽບ, ຈະແຈ້ງ, ຄົບຖ້ວນ, ເປັນລະບົບ ແລະ ໃຫ້ສາມາດອ່ານໄດ້;
10. ເອກະສານທີ່ຕ້ອງໄດ້ນຳສົ່ງໄປຫາທັນຕະແພດຜູ່ອື່ນ ຫລື ພະນັກງານແພດຜູ່ອື່ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັກສາຕົ້ນສະບັບໄວ້ໃນເອກະສານຄົນເຈັບ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 02 ສິງຫາ 2019

ປະທານສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ
ສະພາຄຸ້ມຄອງວິຊາຊີບປິ່ນປົວ

ດຣ ປອນເມກ ດາລາລອຍ